

הרשו להם לשר בקצב המיוחד והנפלא שלהם דורה של באך ומוטיקה לילה זעירה של מוצארט, שהיתה באמת זעירה מאוד, כי מיד ביקשו מהם להתיישב בשקט, כדי לשמוע איך המקלה הישראלית יודעת לשר בצרפתית.

כל מי שהוא משהו בחיי האמנות והבמה והספרות בארץ, מילאו את אולם המועדון, וראו איך הופכים ארבעה גברים וארבע נשים לתיזמורת עשירית-גוונים. את קטעי ה' עוגב ביצעו שלוש נשים יחד, ואת קטעי החליל שרה, בסופראן-ליירי הלא-ימאן שלה, כוכבת הלהקה, כריסטיאן לגראנד, המבצעת של קטע הסולו בסוכריות מפולפלות, שי' פייסומו העלה את הלהקה למרומי התהילה. את קולה היא גם השאילה לסרט מטריות שרבורג, שהלחין אחיה, מישל לגראנד.

על הבמה היא עומדת, חייכנית, שמחה, ונהנית-מכל-רגע, כמו שאר חברי הלהקה, שרה בקלילות את המעברים הקשים ביותר, בקולה-הזהב הפלאי שלה.

האבא של הלהקה. כל החתיכות האמנותיות ונוספות-התרבות שמילאו את ה' אולם, היו בעצם עוסקות בלגנזח גניחות-הת' פעלות למראה הגבר הנהדר ויפה-התואר ש'

זמרי "סווינגל" רצינית לקפוץ באוויר!

עמד על הבמה: ורד סווינגל, הסגור וה' אבא של זמרי-סווינגל. הכל זמרי-סווינגל, ילדי ארצות-הב' רית, סיים את הקונסרבטוריון בסניסינאטי, ובא לפאריס להשתלם בנגינת-פסנתר. הוא ליווה גם להקת בלט מהולנד, חיבר מוסיקה לסרטים (כמו קליפת הבננה למשל), והצטי' רף לשישיה קולית של גברים.

בהפסקות השתעשעו בכך ששרו קטעים משל באך, בקצב ג'אז, כשהמילים נותנות הקצב הן משהו בדומה לבי-אבא-אבא-אבא. לבסוף, לפני ארבע שנים בלבד, הפכו ל' להקת סווינגל, ולאחר תקליטם הראשון, ג'אז בססטיאן באך, החלו לכבוש את עולם. הם לא היו הראשונים ששרו באך בסגנון ג'אז. החל בכך הצוצרזן בני גודמן, בקטע שנקרא מר באך הולך העירה, והמשיכו בכך נגן הג'אז, הפסנתרן ז'אק לוסיה, לוס מא' צוקמבוס, המבצעים ג'אז במיקצב דרום-אמריקאי, ואפילו מועדון התיאטרון שרו "אח! אח! כמה באך!"

אבל זמרי סווינגל שרים באך אחר אחר. בעת הגברים (מהם שני אחים) וארבע ה' נשים (מהן אחת נשואה לאחד האחים), ש' כולם בעלי השכלה מוסיקאית גבוהה, שרים באך אמיתי, מדויק, בלי לשנות אף מו אחד. בהשוואה להופעות הג'אז הפרועות ש' הופיעו בארץ — הם ניגוד מוחלט. הם מופיעים בבגדי-ערב כהים, שתוכננו על-ידי האופנאי פייר קארדן, הם מסבירים את הלך קת הקולות, ואז הם משמיעים בדייקנות יצירות-מופת משל באך, מוצארט — ועד למנדלסון, שופן ומוסורגסקי.

יותר משאפשר לתאר. שבעת ה' צרפתים והאמריקאי, שמרו למרות התהילה העולמית, על אופיים הייחודי ועל רוחם הטובה ("על לעיתים רחוקות יש מריבות בין חברי הלהקה, ואז עולים הקולות לאוק' טבות הבהרות ביחור") וודה אחד מהם. הם סקרניים רק לגבי דבר אחד: מה היה באך הגדול עצמו אומר עליהם. הוא לא היה מטיל דופי בביצועי, הם חושבים. ל' יחד בחסון הם מצטיינים את גדולי המבצעים שלהם באך. את הכנר יהודי מנוחין: "באך כפי ש' הם מבצעים אותו, הוא נהדר!" ואת הפסג' תרן גלז גולה, שאמר: "הם טובים יותר ממה שאפשר לחאר, כשמעתי אותם בפעם הראשונה — רצינית לקפוץ באוויר."

תיאטרון

עוד שואה

איציק ויטנברג (הבימה, מאת הווה רונפרב, בימוי ישראל בקר) איננו רק מחזה על השואה. הוא גם שואה של מחזה. אין זה כשלוך, וזהו פשוט חוצפה. כי בכל תולדות השואה, גרושות הדרא-מה, אין פרשה וראמתית יותר מו של ויטנברג, מפקד המחתרת היהודית בגטו וילנא. כאשר סיפר אותה אבא קובנר, ב' מישפט אייכמן, השתררה באולם דממה, בה אפשר היה לשמוע אף את רישורו של הנייר. אפילו אייכמן עצמו עקב אחרי ה' סיפור (שלא היה ידוע לו, כנראה) כמרותק. הגרמנים השיגו, מפני שבוי ליטאי ש' עונה, את שמו של מפקד המחתרת. הם תבעו מראש הגטו, יעקב גנט, להסגירו. גנט הסגיר את ויטנברג במשרדו, אך אנשי המחתרת שהחירוהו בכוח. אז נתנו הגר' מינים אולטימטום. אם לא יוסגר האישי מייד, יושמד הגטו כולו.

אולטימטום זה יצר מצב מחריד: היהור' דים עצמם, שלמענם קמה המחתרת, ראו בה

מסיעת רפ"י, המונה עשרה ח"כים: "מה עשתה עבור האזרח סיעת רפ"י מאז הקמתה? מה עשו למענו חבריה בכנסת? סיעה בת איש אחד — ח"כ אורי אבנרי — עשתה מבחינה זו יותר מכל חברי סיעת רפ"י גם יחד... לא יתכן שלכל חברי רפ"י פחות זמן לחשוב מצבריוחו של האזרח ולבטא מישאלותיו מאשר למר אבנרי. שמה אינם מעוניינים די הצורך?"

...מר אבנרי עשה אפוזיציה, כפי שהבטיח לבחוריו. רפ"י הרעשה עולמות, והגישה הצעת איאמון בממשלה על... ראיון שנתן מר אבן לעתונאי צרפתי.

על כך יש לי להעיר רק כי עבודת סיעתנו, אף שהיא סיעתי-יחידה, אינה נעשית על-ידי איש אחד. היא מבוססת על עבודת-יחידה של מתנדבים רבים, מומחים מכל השטחים, בניצוחו של "הח"כ ה-121" (כפי שמכנים אותו רבים מכאי בניין הכנסת) — אמנון זכרוני. על מאמרו של אילון ענה איש רפ"י, אברהם שוייצר:

"אפשר לטעון שרפ"י — אלה היתה אפוזיציה יעילה, אך ודאי שהיתה יעילה יותר מח"כ אבנרי. על אף פעלתנותו — ויאמר מי שחלק ממנה כוון למטרות רצויות — כלום לא השיג. רפ"י זכתה לרשום איאילו השיגים בלתי-מבוססים, בעיקר בחיזוק היסודות בממשלה המבקשים להתמיד בעיקרי מדיניות-החוק של ב'גוריון..."

קשה לדעת מי השפיע יותר — 10 אנשי רפ"י לחיזוק הבטחונים בממשלה, או סיעת היחיד שלנו לחיזוק גממות-השלום בה. על כך עוד נתחכח. אך מעניין לצטט הערכה נוספת, זו של סגן-יו"ר-הכנסת ישראל יעניו (מפא"י), במאמר בדבר:

"...לאחרונה אף נוסף קיטרוג על הרוב בכנסת בשל התנכלותו, כביכול, לדמוקרטיה, שהיא עצם אהוהה של הכנסת, כיוון שאותו הרוב אינו מסכים לעשות את כל הכנסת ואת כל חבריה הדום לרגליה של סיעת-יחיד..."

טרמפים לחיילים ופצצות בגראד

ברבים אלה של ישעיהו מתייחסים, כמובן, לקנוניה של המערך וגח"ל לצימצום זכותנו להגיש הצעות לסדר-היום. זכות זו לא נבדקה בשבוע שעבר, כי בכלל לא הועלו הצעות לסדר-היום. אך אין מנוס מהתנגשות ומאבק על כך, יש להניח שההתנגשות תבוא תוך חודש, אחרי שנגמור את ה"קיצבה" שהוקצתה לנו למושב זה: הצעה אחת.

מדוע לא הועלו הצעות-לסדר-היום בשבוע שעבר? לאלוהים פתרונו. הכנסת היתה מובטלת למחצה. הישיבה ביום ד' קוצרה, מחוסרת-עסקה. מזכירי הכנסת שברו את ראשם איך למלא את היום — למרות שעל שולחן הכנסת מונחת הצעות-החוק רבות. הממשלה דחתה את כולן, מטעמי נוחיות או קנוניות קואליציוניות.

באותו שבוע רעשה הארץ סביב הפגנות הסטודנטים. הגשנו הצעה דחופה לסדר-היום, וכך עשו שתי סיעות אחרות. אך הנשיאות לא הכירה בדחיפות, הצעות לא הועלו באותו שבוע — והכנסת הלכה הביתה, כאמור, שעתים לפני המועד הקבוע.

בהעדר אפשרות להעלות הצעות לסדר-היום, פעלנו באמצעות שאילות. על שתיים מהן ענה הר המשפטים:

● **הלוואת "דן"**: מדוע לא נקטה הממשלה בשעתו בהליכים משמעתיים נגד מנהל משרד-התחבורה, בעתן חשד של שוחד, אם אמנם התיישנה העבירה מבחינה פלילית? טען השר, התוק, המאפשר זאת כיום, לא היה קיים אז. (אין זה מדויק, כי היה קיים אז חוק אחר, ברוב דומה.)

● **התעריף במשפט**: האם נכון, כפי שפורסם, כי מנהל בתי-המשפט (שהוא פקיד משרד-המשפטים) טילפן לשופט שדן במשפט נאשמי שיירת-האחזה וזיכר עימו על המשפט? השר אישר זאת, אך טען שאין בכך התערבות בלתי-חוקית, כי המנהל דרש רק שמיציאו לו את התיק לעיון.

(כאן אירעה תקרית משעשעת. השתמשתי בזכותי לשאול שאלה נוספת, ושאלתי: **אבנרי**: האם הנוהל הזה, כבוד השר, אינו סותר את הסעיף 13 של חוק השופטים? **השר שפירא**: מה כתוב שם? האם אתה חושב שאני זוכר בעל-פה את החוק? **אבנרי**: כתוב שם שאין מרות על השופט, וזלת מרות החוק עצמו. **השר שפירא**: איני רואה כל סתירה בין פניה לשופט שימציא תיק ובין הרעיון שהשופט חייב לנהוג לפי החוק ולא לפי מניעים צדדיים.)

איתה שעה הגשנו סידרה של שאילות נוספות. בין השאר:

● **הפגנת אשדוד**: האם נכון כי השוטרים שתקפו את המפגינים היו שותיים?

● **פרשת עיראק, 1951**: האם מיהא אחד השרים איפעם ועדת-חקירה בפרשה זו, ומה היו מסקנותיה? מה תשובת ראש-הממשלה למכתב שנשלח לו על-ידי אחד מקורבנות הפרשה, שפורסם בעתון הזה?

● **טרמפים לחיילים**: מה עשה שר-הבטחון להגשמת ההבטחה שניתנה לנו, בתשובה להצעתנו לסדר-היום, כי הממשלה תדאג לביטוח כל החיילים שייאספו בטרמפים על-ידי נהגים פרטיים?

● **כתייכלא צבאיים**: האם נוהגים להרוץ את העצירים שם? האם הנוהל שונה מזה הקיים בבתי-סוהר אזרחיים? האם יש לבדוק מחדש סדרים אלה?

להקים מייד טלביזיה כללית

שתי הצעות-החוקים ממשלתיות עלו השבוע לדיון — ונגד שתיהן הצבענו. במיקרה אחד נשארנו, שוב, לבדנו.

כבר הזכרתי את חוק היוצרים, שהצבעה עליו כמעט הביאה לכשלוך הממשלה. חוק זה בא לאפשר לממשלה להשתמש ביצירות ספרותיות ומוסיקאיות, כחלק-לחי של תוכנית בטלביזיה הלימודית, בלי לבקש רשות מטעם היוצר. היוצר גם אינו נשאל לגבי התמלוגים: אלה יקבעו בהסכם עם אקו"ם, ובהעדר הסכם — על-ידי ועדה ניטרלית.

דברנו נגד הצעה זו, קבענו כמה עקרונות: ● אנחנו מתנגדים לכל הפקעה, היצירה שייכת ליוצר, ורק הוא אדון לה. ● יש לרשום יצירות תרבותיות, כשם שרושמים פטנטים, כדאי להטיל זאת על רשם-הפטנטים הממשלתי.

● יוצר שאינו רוצה להשתתף לאקו"ם, אין להכריחו שאקו"ם תייצג אותו.

● יש להנהיג בהקדם האפשרי טלביזיה כללית במדינה, ועל כן יש לחוקק חוקים סבירים, שייסירו בעיות אלה ברוח דמוקרטיה.

יתכן שהצעת-החוק שניה, שנידונה למחרת היום, אופיינית עוד יותר למה שקורה במדינה. היא נעצה לשיפוך חיותות-בתים.

בשעתו יזמה מפא"י הצעת-חוק שבאה להכריח את בעלי-הבתים והדיירים לדאוג לשיפוח זה. חוק זה נתקבל, והוטל על הממשלה לקבוע בתקנות, תוך שלושה חודשים, איך להסדיר את התשלום — מי ישלם מה, וכמה. זוהי בעיה עדינה, כי בבתים בהם קיים חוק הגנת-הדייר, אין בעלי-הבית מקבל די הכנסות כדי לדאוג לכך בעצמו.

הכנסת השתמטה בשעתו מלהחליט על כך בעצמה, וניסתה לגולל את העניין על הממשלה. אבל הממשלה לא התקנתה את התקנות. היא לא רצתה לריב עם בעלי-הבתים, וגם לא עם הדיירים. גם אלה וגם אלה יש קולות בבחירות. היא גם חששה שמה הממשלה או העיזיות יצטרכו להשתתף במימון השיפוח, בדרך זו או אחרת. התוצאה: הממשלה הפרה את החוק, לא התקנתה ותחוק שבק חיים לכל חי, כמו חוק-כינויץ המנוח.

עתה באה הממשלה, והציעה לכנסת לבטל את גבול-הזמן שנקבע לממשלה להתקנת תקנות, שעבר זמנו. טגן שר-הפנים לא הסכים אפילו שיתן לו ארכה של עוד שנתיים. היה ברור לגמרי כי הכוונה היא לקבור את העניין בשקט.

הצעת הממשלה זכתה לקולות כל חברי הקואליציה. גח"ל ורפ"י נמנעו, בטענה שממילא החוק כבר הופר. ידי היתה היחידה שהורמה נגד ההצעה — כדי לגנות את הפרת-החוק ואת ביזוי הכנסת.